

Plenarhandling

B9-0393/2023 }
B9-0397/2023 }
B9-0400/2023 }
B9-0402/2023 }
B9-0404/2023 }
B9-0405/2023 } RC1

4.10.2023

GEMENSAMT FÖRSLAG TILL RESOLUTION

i enlighet med artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen

som ersätter resolutionsförslagen från följande grupper:

B9-0393/2023 (The Left)
B9-0397/2023 (S&D)
B9-0400/2023 (Verts/ALE)
B9-0402/2023 (Renew)
B9-0404/2023 (ECR)
B9-0405/2023 (PPE)

om situationen i Nagorno-Karabach efter Azerbajdzjans angrepp och de fortsatta hoten mot Armenien
(2023/2879(RSP))

Željana Zovko, Andrey Kovatchev, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Paulo Rangel, Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, François-Xavier Bellamy, Vladimír Bilčík, Loucas Furlas, Anja Haga, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, David Lega, Miriam Lexmann, Sven

RC\1287335SV.docx

PE754.287v01-00 }
PE754.291v01-00 }
PE754.294v01-00 }
PE754.296v01-00 }
PE754.298v01-00 }
PE754.299v01-00 } RC1

Simon, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Tomáš Zdechovský
för PPE-gruppen

Pedro Marques, Tonino Picula, Marina Kaljurand, Isabel Santos, Sylvie Guillaume, Evin Incir

för S&D-gruppen

Nathalie Loiseau, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Nicola Beer, Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Moritz Körner, Karen Melchior, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Ramona Strugariu, Marie-Pierre Vedrenne, Hilde Vautmans, Salima Yenbou

för Renew-gruppen

Markéta Gregorová, François Alfonsi, Mounir Satouri

för Verts/ALE-gruppen

Angel Dzhambazki, Charlie Weimers, Assita Kanko, Witold Jan Waszczykowski, Anna Zalewska, Adam Bielan, Elżbieta Kruk, Joachim Stanisław Brudziński, Beata Kempa, Bert-Jan Ruissen

för ECR-gruppen

Idoia Villanueva Ruiz

för The Left-gruppen

Fabio Massimo Castaldo

Förslag till Europaparlamentets resolution om situationen i Nagorno-Karabach efter Azerbajdzjans angrepp och de fortsatta hoten mot Armenien (2023/2879(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina senaste resolutioner om situationen i Nagorno-Karabach, Azerbajdzjan och Armenien, särskilt resolutionerna av den 19 januari 2023 om de humanitära konsekvenserna av blockaden i Nagorno-Karabach¹, av den 10 mars 2022 om förstörelse av kulturarvet i Nagorno-Karabach² och av den 20 maj 2021 om krigsfångar efter den senaste konflikten mellan Armenien och Azerbajdzjan³,
- med beaktande av de relevanta handlingarna och internationella avtalen, däribland Förenta nationernas stadga, Helsingforslutakten av den 1 augusti 1975 och Alma-Ataförklaringen av den 21 december 1991,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, Genèvekonventionerna och dess tilläggsprotokoll, Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv och Unescos förklaring av den 17 oktober 2003 om avsiktlig förstörelse av kulturarv,
- med beaktande av OSSE:s (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) Minskgrupps grundläggande principer från 2009,
- med beaktande av trepartsuttalandet som undertecknades av ledarna för Ryssland, Armenien och Azerbajdzjan den 9 november 2020,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 19 september 2023 om Azerbajdzjans angrepp på Nagorno-Karabach från ordföranden för parlamentets utskott för utrikesfrågor, ordföranden för dess delegation för förbindelserna med Sydkaukasien och dess ständiga föredragande om Armenien och Azerbajdzjan,
- med beaktande av uttalandena från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 19 september 2023 om Azerbajdzjans militära upptrappning och av den 21 september 2023 om utvecklingen i Nagorno-Karabach, och anförandet från den höga representanten inför FN:s säkerhetsråd den 21 september 2023 om Nagorno-Karabach,

---

¹ EUT C 214, 16.6.2023, s. 104.

² EUT C 347, 9.9.2022, s. 198.

³ EUT C 15, 12.1.2022, s. 156.

- med beaktande av uttalandet från Europeiska utrikestjänstens talesperson av den 29 september 2023 om tvångsförflyttningen av människor från Nagorno-Karabach,
- med beaktande av uppmaningen från FN:s generalsekreterare António Guterres av den 19 september 2023 om omedelbart upphörande av fientligheterna och kommentaren från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter Volker Türk av den 26 september 2023,
- med beaktande av besluten i Internationella domstolen av den 22 februari 2023 och den 6 juli 2023 om begäran om information om provisoriska åtgärder för tillämpning av den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (Armenien mot Azerbajdzjan) ,
- med beaktande av 1954 års Haagkonvention om skydd för kulturell egendom i händelse av väpnad konflikt som Armenien och Azerbajdzjan är parter i, av det första tilläggsprotokollet, såsom tillämpligt på ockuperade territorier, och av det andra tilläggsprotokollet om förstärkt skydd av kulturegendom,
- med beaktande av uttalandet av den 11 november 2021 från medordförandena för OSSE:s Minskgrupp, där man upprepade vikten av att skydda historiska och kulturella platser i regionen,
- med beaktande av slutrapporten från FN:s säkerhetsråds expertkommitté, inrättad i enlighet med säkerhetsrådets resolution 780 från 1992,
- med beaktande av rapporten av den 29 mars 2023 från Europarådets europeiska kommission mot rasism och intolerans om Azerbajdzjan och memorandumet från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter av den 21 oktober 2021 om de humanitära och människorättsliga konsekvenserna efter utbrottet av fientligheter mellan Armenien och Azerbajdzjan angående Nagorno-Karabach år 2020,
- med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Konflikten i Nagorno-Karabach har olika historiska och geopolitiska komplikationer. Den 19 september 2023 inledde Azerbajdzjan ett förhandsplanerat, omotiverat militärt angrepp mot Nagorno-Karabach, med åtskilliga dödsoffer som följd. Eldupphör avtalades den 20 september 2023, men säkerhetsläget för civila som stannat kvar i Nagorno-Karabach är inte garanterat. Enligt rapporter har hundratals armeniska civila dödats och skadats under Azerbajdzjans militära insats mot Nagorno-Karabach. Människor rapporteras saknade. De facto-myndigheterna i Nagorno-Karabach har i avtalet om eldupphör med Azerbajdzjan gått med på att avveckla sina civila institutioner samt att avvärpa självförsvarsstyrkorna, överlämna alla vapen och dra sig tillbaka från alla stridspositioner och militära poster. Det har dock vid upprepade tillfällen rapporterats om kränkningar av eldupphöret.
  - B. Detta angrepp utgör ett grovt brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt och är en tydlig överträdelse av trepartsuttalandet om eldupphör av den 9 november 2020

och de åtaganden som Azerbajdzjan gjort i förhandlingarna där EU varit medlare. Den 22 maj 2023 uttryckte Armeniens premiärminister Nikol Pasjinjan att landet var redo att erkänna Azerbajdzjans territoriella integritet, inbegripet Nagorno-Karabach, i utbyte mot säkerhetsgarantier för den armeniska befolkningen i regionen, som en del av fredsprocessen mellan de två länderna.

- C. Över 100 000 armenier från Nagorno-Karabach har tvingats fly till Armenien sedan den azerbajdzjanska offensiven den 19 september 2023. Till följd av detta har nästan hela den armeniska befolkningen lämnat Nagorno-Karabach, där den har levt i århundraden. Azerbajdzjans regering förklarade att den skulle säkerställa civilbefolkningens rättigheter, inbegripet utbildningsrättigheter, kulturella- och religiösa rättigheter och valrättigheter på kommunal nivå. Nagorno-Karabachs armeniska invånare ansåg inte att Azerbajdzjans löften om att respektera lokalbefolkningens rättigheter är trovärdiga och de fruktar repressalier eller förlust av friheten att använda sitt språk och utöva sin religion och sina seder. Trovärdiga rapporter har vittnat om att azerbajdzjanska trupper utövat plundring, förstörelse, våld och gripanden sedan offensiven inleddes. Åtskilliga tjänstemän och tidigare tjänstemän från Nagorno-Karabach har gripits av Azerbajdzjan sedan den 19 september 2023.
- D. Etnisk rensning definieras av FN:s säkerhetsråd som fördrivning genom våld eller hot av personer från en annan etnisk eller religiös grupp från ett givet område i syfte att göra detta etniskt homogent och strider mot internationell rätt. Det finns ett trängande behov av att hejda och vända den armeniska lokalbefolkningens pågående påtvingade utvandring, som är liktydig med etnisk rensning, och se till att den under trygga förhållanden kan återvända till Nagorno-Karabach. Nagorno-Karabach-armenierna har rätt att leva i sina hem i värdighet och trygghet. De azerbajdzjanska myndigheterna har aviserat en registrering av samtliga armeniska invånare i Nagorno-Karabach.
- E. Både Azerbajdzjan och Armenien är bundna av internationell humanitär rätt. Den tredje Genèvekonventionen skyddar krigsfångar från alla former av tortyr och grym behandling. Sådana handlingar som begåtts under en väpnad konflikt utgör krigsförbrytelser. Den fjärde Genèvekonventionen skyddar civila i internationella väpnade konflikter och fastställer att olaglig isolering, avsiktligt dödande och omänsklig och förnedrande behandling av en skyddad person utgör krigsförbrytelser.
- F. Denna militära aggression föregicks av Azerbajdzjans nio månader långa blockad, sedan den 12 december 2022, av Latjinkorridoren, som är den enda landkorridor som förbinder den mestadels armeniska regionen Nagorno-Karabach med Armenien och som lett till att över 100 000 Nagorno-Karabach-armenier inte har kunnat åtnjuta fri rörlighet och inte har haft tillgång till livsmedel, läkemedel, hygienartiklar och andra varor, samt av inrättandet av en gränsstation i samma korridor i april 2023, i strid med trepartsuttalandet från november 2020, av en militär uppbyggnad runt Nagorno-Karabach och längs gränsen till Armenien samt en aggressiv och provocerande retorik från Azerbajdzjans ledning.
- G. Enligt trepartsuttalandet av den 9 november 2020, som satte stopp för 44-dagarskriget, skulle Latjinkorridoren kvarstå under de ryska fredsbevarande styrkornas kontroll,

medan Azerbajdzjan skulle garantera säkerheten för personer, fordon och last i båda riktningarna längs Latjinkorridoren. De ryska så kallade fredsbevarande styrkorna har inte fullgjort sitt uppdrag eftersom de inte har agerat mot Azerbajdzjans blockad av Latjinkorridoren, landets inrättande av en gränsstation eller dess senaste militära aggression. Genom att upprätthålla blockaden av Latjinkorridoren har Azerbajdzjan brutit mot sina internationella skyldigheter enligt trepartsuttalandet om eldupphör från november 2020.

- H. Dessa dryga nio månader av organiserad svält och isolering har särskilt drabbat utsatta grupper i Nagorno-Karabach, såsom barn, äldre och personer med funktionsnedsättning och kroniska hälsoåkommor. Detta har bland annat lett till fler missfall och prematura födselar eftersom gravida kvinnor inte har tillgång till ordentlig näring och mödravård. Azerbajdzjan har också skurit av regionens gas- och elförsörjning, något som avsevärt påverkar levnadsförhållandena i regionen, däribland sjukvårdsinrättningarnas och utbildningsinstitutionernas funktion. Sjukvårdsinstitutionerna i Nagorno-Karabach har på grund av blockaden haft otillräcklig kapacitet att ta sig an människorna som skadats i det azerbajdzjanska angreppet.
- I. Enligt Internationella domstolens beslut i målet Armenien mot Azerbajdzjan av den 22 februari 2023 ska Azerbajdzjan tillåta fri passage genom Latjinkorridoren och vidta alla åtgärder man förfogar över för att säkerställa att personer, fordon och gods oförhindrat kan röra sig längs Latjinkorridoren i båda riktningarna.
- J. Den 28 september 2023 tvingades Nagorno-Karabachs de facto-president Samvel Shahramanyan underteckna ett dekret om att alla den självutropade republikens strukturer och institutioner ska vara upplösta senast den 1 januari 2024 och att den självutropade republiken Nagorno-Karabach ska upphöra att existera.
- K. EU har bidragit med 5 miljoner euro i humanitärt bistånd till Internationella rödakorskommittén. Medlen är avsedda att hjälpa människor som fördrivits från Nagorno-Karabach till Armenien och utsatta personer i Nagorno-Karabach. Armeniens regering har bett EU om bistånd för att kunna hantera tillströmningen av flyktingar från Nagorno-Karabach.
- L. Europeiska rådets ordförande är initiativtagare till en av de tre delarna av fredsförhandlingarna mellan Armenien och Azerbajdzjan och kommer att stå värd för nästa högnivåmöte med de två ledarna den 5 oktober 2023 i Granada i anslutning till Europeiska politiska gemenskapens möte.
- M. Det finns ett stort antal kyrkor, moskéer, stenkors och kyrkogårdar i Nagorno-Karabach. Efter att Azerbajdzjan hade orsakat stora avsiktliga skador på det armeniska kulturarvet under kriget 2020 angav Internationella domstolen i sitt beslut av den 7 december 2021⁴ att Azerbajdzjan måste vidta alla nödvändiga åtgärder för att förebygga och bestraffa

---

⁴ Internationella domstolens beslut av den 7 december 2021 om begäran om information om provisoriska åtgärder för tillämpning av den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (Armenien mot Azerbajdzjan).

vandalism och skändning som påverkar det armeniska kulturarvet, inbegripet men inte begränsat till kyrkor och andra gudstjänstlokaler, monument, kulturminnesmärken, kyrkogårdar och artefakter.

- N. Andra stater, såsom Turkiet, har gett Azerbajdzjan politiskt, diplomatiskt och militärt stöd, vilket ytterligare har förvärrat konflikten. Enligt punkt 9 i 2020 års avtal om eldupphör i Nagorno-Karabach ska Armenien garantera säkerheten för transportförbindelserna mellan det huvudsakliga Azerbajdzjan och dess exklav Nachitjevan: förbindelser som av Azerbajdzjan och Turkiet har framhållits som ”Zangezurkorridoren” och som har nyttjats av tjänstemän i de två länderna på sådana sätt som hotar Armeniens suveränitet.
- O. Under de senaste åren har den azerbajdzjanska ledningen vid åtskilliga tillfällen gjort irredentistiska uttalanden med anspelningar på Armeniens suveräna territorium. Vid flertalet tillfällen de senaste två åren har den azerbajdzjanska armén ockuperat olika delar av Armeniens suveräna territorium och bombat civila mål på Armeniens territorium.
- P. Parlamentets tidigare varningar om läget har inte lett till någon märkbar förändring av EU:s politik gentemot Azerbajdzjan. Tre årtionden av diplomatiska och fredsbyggande insatser från OSSE:s, EU:s och andra internationella aktörers sida har inte avskräckt Azerbajdzjan från att använda militärt våld.
1. Europaparlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag Azerbajdzjans i förväg planerade och omotiverade militära angrepp mot armenierna i Nagorno-Karabach och efterlyser ett omedelbart och fullständigt stopp på våldet mot dem som stannat kvar i regionen. Parlamentet betonar att Azerbajdzjan otvetydigt var på väg att återetablera sin kontroll över Nagorno-Karabach genom diplomatiska förhandlingar, och att detta angrepp strider mot Azerbajdzjans uttalade avsikter att arbeta för hållbar fred med Armenien och undergräver de pågående fredsförhandlingarna mellan Armenien och Azerbajdzjan.
  2. Europaparlamentet betonar att detta angrepp utgör ett grovt brott mot internationell rätt och mänskliga rättigheter och en tydlig överträdelse av trepartsuttalandet om eldupphör av den 9 november 2020 och de åtaganden som Azerbajdzjan gjort i de förhandlingar där EU agerat medlare. Parlamentet påminner om att angreppet skedde mot bakgrund av en stor humanitär kris i Nagorno-Karabach till följd av Azerbajdzjans blockad av Latjinkorridoren under de senaste nio månaderna, i strid med Bakus åtaganden och Internationella domstolens rättsligt bindande beslut. Parlamentet påminner Azerbajdzjan om att tvångsåtgärder för att driva bort en civilbefolkning från ett territorium kan utgöra ett brott mot mänskligheten och skulle kunna omfattas av FN:s konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord.
  3. Europaparlamentet beklagar djupt dödsoffren och skadorna till följd av Azerbajdzjans senaste angrepp, däribland efter en explosion i en bränsledepå den 25 september 2023. Parlamentet uttrycker sin solidaritet med de armenier i Nagorno-Karabach som har tvingats att fly sina hem och sina förfäders landområden. Parlamentet anser att den

nuvarande situationen kan likställas med etnisk rensning och fördömer kraftigt de hot och våldshandlingar som azerbajdzjanska trupper riktat mot befolkningen i Nagorno-Karabach. Parlamentet lovordar Armeniens myndigheter för deras insatser för att ge flyktingar stöd och skydd. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att omedelbart erbjuda Armenien allt nödvändigt stöd för att hantera tillströmningen av flyktingar från Nagorno-Karabach och den humanitära kris som detta medfört.

4. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att anta riktade sanktioner mot enskilda personer i den azerbajdzjanska regeringen som är ansvariga för ett flertal brott mot avtalet om eldupphör och brott mot mänskliga rättigheter i Nagorno-Karabach. Parlamentet efterlyser utredningar av övergrepp som azerbajdzjanska styrkor gjort sig skyldiga till och som skulle kunna utgöra krigsförbrytelser.
5. Europaparlamentet påminner Azerbajdzjan om att landet har fullt ansvar för säkerheten och välbefinnandet för alla människor i Nagorno-Karabach och måste hållas ansvarigt. Parlamentet kräver att Azerbajdzjan garanterar säkerheten och tryggheten för befolkningen i Nagorno-Karabach, med respekt för FN-stadgan och alla relevanta internationella konventioner, principerna om internationell humanitär rätt och de mänskliga rättigheterna, landets internationella åtaganden och OSSE:s principer. Parlamentet uppmanar de azerbajdzjanska myndigheterna att tillåta den armeniska befolkningen att tryggt återvända till Nagorno-Karabach, att ge stabila garantier för att deras rättigheter skyddas och att avhålla sig från all uppviglande retorik som skulle kunna sporra till diskriminering av armenier. Parlamentet påminner de azerbajdzjanska myndigheterna om att rätten att återvända till sitt hem är ett grundläggande rättesnöre i den internationella människorättslagstiftningen. Parlamentet uppmanar de azerbajdzjanska myndigheterna att snarast inleda en verklig, omfattande och öppen dialog med Nagorno-Karabach-armenierna för att säkerställa respekten för deras rättigheter och garantera deras säkerhet, inbegripet deras rätt att leva i sina hem på ett värdigt och säkert sätt, och deras mark- och egendomsrättigheter, så att de kan bevara sin distinkta identitet och fullt ut åtnjuta sina medborgerliga, kulturella, sociala och religiösa rättigheter. Parlamentet uppmanar de azerbajdzjanska myndigheterna att ha ett nära samråd med Europarådet, FN, OSSE och andra internationella organisationer avseende bästa praxis för att garantera etniska armeniers rättigheter, och betonar att detta är särskilt viktigt med tanke på Azerbajdzjans katastrofala människorättsituation.
6. Europaparlamentet kräver att blockaden av Latjinkorridoren omedelbart hävs, för att säkerställa att humanitärt bistånd kommer fram till de behövande i Nagorno-Karabach. Parlamentet vill även att Latjinkorridoren ska öppnas helt eftersom den för Nagorno-Karabach-armenierna utgör en fysisk förbindelse till deras land, egendom, kultur och arv. Parlamentet uppmanar med kraft de azerbajdzjanska myndigheterna att göra sitt yttersta för att säkerställa att de armenier som gett sig av får tillgång till all information de behöver om hur de återställer sina boenden i Nagorno-Karabach och utan begränsningar får tillgång till alla andra rättigheter till egendom, sociala förmåner, utbildning o.d. om de skulle besluta sig för att återvända.

7. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utan dröjsmål arbeta för att säkerställa internationella garantier som tryggar säkerhet och välbefinnande för armenier som fortsatt lever i Nagorno-Karabach och omedelbart återupprätta fullständigt tillträde till regionen för humanitär hjälp. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att utöka sin närvaro på plats och att markant öka det humanitära biståndet till människor som fördrivits från Nagorno-Karabach till Armenien eller lever i Nagorno-Karabach. Parlamentet uttrycker sin besvikelse över hur det första FN-uppdraget i Nagorno-Karabach på 30 år organiserades och genomfördes. Parlamentet efterlyser internationell närvaro i Nagorno-Karabach under FN:s överinseende för att övervaka situationen på plats och skapa öppenhet, trygghet och förtroende hos invånarna i Nagorno-Karabach, med fokus på humanitära behov och skydd samt bevarande av kulturella platser och kulturarvsplatser. Parlamentet kräver att de ryska fredsbevarande styrkorna snarast ersätts med FN:s fredsbevarande uppdrag i Nagorno-Karabach och längs den internationella gränsen mellan Armenien och Azerbajdzjan för att effektivt upprätthålla säkerheten och tryggheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach.
8. Europaparlamentet uttrycker djup oro över frågan om bevarandet av det kulturella, religiösa och historiska arvet i Nagorno-Karabach efter Nagorno-Karabach-armeniernas massiva utvandring. Med tanke på förstörelsen av det kulturella, religiösa och historiska arvet sedan konflikten i Nagorno-Karabach inleddes uppmanar parlamentet eftertryckligen Azerbajdzjan att avstå från att ytterligare förstöra, försumma eller ändra ursprunget för det kulturella, religiösa eller historiska arvet i regionen och i stället sträva efter att bevara, skydda och främja denna rika mångfald i linje med Internationella domstolens beslut av den 7 december 2021. Parlamentet kräver skydd av Armeniens kulturella, historiska och religiösa arv i Nagorno-Karabach i linje med Unescos standarder och Azerbajdzjans internationella åtaganden. Parlamentet insisterar på att Azerbajdzjan ska tillåta ett Unesco-uppdrag i Nagorno-Karabach och ge uppdraget det tillträde till kulturarvsplatser som krävs för att det ska kunna upprätta dokumentation över deras nuvarande tillstånd och gå vidare med en inventering.
9. Europaparlamentet kräver att egendom skyddas för de medlemmar av den armeniska befolkningen som tvingats lämna landet, och uppmanar Azerbajdzjan att frige, och göra åtaganden om en bred amnesti för, alla invånare i Nagorno-Karabach som gripits sedan den 19 september 2023, inbegripet de tidigare tjänstemännen från regionen och alla andra som greps före och efter den 19 september 2023.
10. Europaparlamentet upprepar sitt fördömande av de azerbajdzjanska militära intrången på Armeniens internationellt erkända territorium. Parlamentet upprepar sitt krav på att Azerbajdzjan drar tillbaka sina trupper från hela Armeniens suveräna territorium. Parlamentet beklagar och uttrycker sin djupa oro över irredentistiska och uppviglande uttalanden från den azerbajdzjanske presidenten och andra azerbajdzjanska tjänstemän som hotar Armeniens territoriella integritet och suveränitet, däribland uttalanden med anknytning till ”Zangezorkorridoren”. Parlamentet varnar Azerbajdzjan för alla möjliga former av militär äventyrspolitik riktad mot Armeniens territorium, och uppmanar Turkiet att hålla tillbaka sin allierade, Azerbajdzjan, från sådana ansvarslösa

operationer. Parlamentet fördömer det stöd som andra länder gett till Azerbajdzjan under denna kris, och vill att detta stöd ska upphöra, för att en ytterligare upptrappning ska kunna förhindras. Parlamentet varnar för att bristen på seriösa avskräckande åtgärder från det internationella samfundets sida kan komma att stärka Azerbajdzjan.

11. Europaparlamentet efterlyser en omfattande översyn av EU:s förbindelser med Azerbajdzjan, där hänsyn tas till den senaste utvecklingen och den förvärrade situationen för de mänskliga rättigheterna i landet. Parlamentet uppmanar kommissionen att snabbt ompröva det ”strategiska partnerskapet” med Azerbajdzjan på energiområdet, med tanke på Azerbajdzjans upprepade kränkningar av sina internationella åtaganden, inbegripet åtaganden som gjorts i förhandlingar där EU agerat medlare samt bindande folkrättsliga bestämmelser. Mot bakgrund av Azerbajdzjans aggression mot Armenien i september 2022 och landets omotiverade användning av våld mot, och tvångsförflyttning av, befolkningen i Nagorno-Karabach i september 2023, samt landets alarmerande människorättssituation, konstaterar parlamentet att det är oförenligt med målen för EU:s utrikespolitik enligt artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen att utveckla ett sådant ”strategiskt partnerskap”. Parlamentet är övertygat om att EU moraliskt sett inte kan godta att ett framtida partnerskapsavtal förhandlas fram med ett land som bryter flagrant mot såväl folkrättens principer som sina internationella skyldigheter och därmed inte är vare sig pålitlig eller tillförlitlig som partner. Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen den höga representanten och Europeiska utrikestjänsten att avbryta förhandlingarna om ett förnyat partnerskapsavtal till dess att Azerbajdzjan har visat sin genuina beredvillighet att respektera rättigheterna och farhågorna gällande säkerheten för den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att överväga att upphäva avtalet om viseringslättnader med Azerbajdzjan och minska på samarbetet med landet på andra områden om det fortsätter att åsidosätta sina åtaganden. Parlamentet anser att de kommentarer och hot som riktats mot Europaparlamentsledamöter från azerbajdzjanska myndigheter, däribland Azerbajdzjans ambassadör i EU, är oacceptabla.
12. Europaparlamentet efterlyser en minskning av EU:s beroende av gasexport från Azerbajdzjan. Parlamentet är allvarligt oroat över Azerbajdzjans import av rysk gas och Rysslands anmärkningsvärda andel av produktionen och transporten av azerbajdzjansk gas till EU, eftersom detta är oförenligt med EU:s mål att undergräva Rysslands förmåga att fortsätta sitt anfallskrig mot Ukraina genom att minska dess intäkter från olje- och gasexporten till EU. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen att utreda misstankar om att Azerbajdzjan i själva verket exporterar rysk gas till EU. Parlamentet vill att all import av olja och gas från Azerbajdzjan till EU ska upphöra i händelse av en militär aggression mot Armeniens territoriella integritet eller betydande hybridangrepp mot Armeniens konstitutionella ordning och demokratiska institutioner.
13. Europaparlamentet fördömer de ryska ”fredsbevarande styrkornas” passivitet och det allmänna inflytande som utövas av Ryssland, som i årtionden har underblåst konflikten och utnyttjat den för sina egna politiska syften.

14. Europaparlamentet fördömer att Turkiets president, Recep Tayyip Erdoğan, har utnyttjat den väpnade konflikten i Nagorno-Karabach i syfte att främja en imperialistisk agenda och har uppmuntrat ytterligare angrepp mot Armeniens suveränitet. Parlamentet uppmuntrar eftertryckligen Turkiet att inta ett konstruktivt och ansvarsfullt förhållningssätt beträffande Armeniens territoriella integritet och att främja fred i regionen.
15. Europaparlamentet lovordar den armeniske premiärministern, Nikol Pasjinjan, för hans åtagande för fred. Parlamentet upprepar EU:s åtagande att stödja Armeniens suveränitet, demokrati och territoriella integritet. Parlamentet fördömer kraftigt Rysslands tilltagande hybridförsök att destabilisera den politiska situationen inom Armenien. Parlamentet välkomnar Armeniens ratificering av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen. Parlamentet anser att EU måste dra nytta av detta potentiella geopolitiska vakuum och förse Armenien med en ambitiös samarbetsplan genom att uppgradera det nuvarande omfattande och fördjupade partnerskapsavtalet, bättre förankra landet i de västerländska demokratiernas gemenskap och hjälpa det att öppna förbindelser med grannländerna, i synnerhet Turkiet.
16. Europaparlamentet uppmanar EU att tillmötesgå Armeniens begäran om stöd via den europeiska fredsfaciliteten om Armenien skulle komma att ompröva sina nuvarande militära allianser. Parlamentet uppmanar EU att avsevärt öka sitt humanitära och ekonomiska bistånd till Armenien, som står inför en situation med tiotusentals anländande flyktingar. Med tanke på att tusentals etniska armenier fått sin utbildning avbruten uppmanar parlamentet EU att hjälpa till att inrätta och finansiera stipendier till elever och studerande som evakuerats, så att de kan fortsätta sina studier.
17. Europaparlamentet upprepar sitt stöd för både Azerbajdzjans och Armeniens suveränitet och territoriella integritet. Parlamentet uppmanar Azerbajdzjan att på nytt bekräfta sitt otvetydiga stöd för Armeniens territoriella integritet. Parlamentet anser att en verklig dialog mellan Azerbajdzjan, Armenien och företrädare för Nagorno-Karabach-armenierna är den enda hållbara vägen framåt, och uppmanar EU och dess medlemsstater att stödja sådana insatser. Parlamentet stöder de pågående fredssamtalen mellan Armenien och Azerbajdzjan, som allvarligt har hindrats av den senaste militära operationen mot Nagorno-Karabach. Parlamentet understryker att det behövs ett omfattande fredsavtal mellan Armenien och Azerbajdzjan, som måste innebära ömsesidigt erkännande av respektive territoriella integritet, garantier för Nagorno-Karabach-armeniernas rättigheter och säkerhet samt frisläppande av fångar. Parlamentet betonar att en värdig och varaktig regional fred som innebär att bägge länders suveränitet, oberoende och territoriella integritet upprätthålls är en förutsättning för stabilitet i grannskapet.
18. Europaparlamentet uppmanar EU:s civila uppdrag i Armenien (Euma) att noga övervaka hur säkerhetssituationen utvecklas på plats, rapportera öppet om detta till Europaparlamentet och aktivt bidra till konfliktlösningsinsatser. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att stärka Eumas mandat, öka dess omfattning, förlänga dess varaktighet och även placera övervakare längs gränsen till Turkiet. Parlamentet

beklagar djupt att Azerbajdzjan aldrig har tillåtit att Euma sätts in på landets territorium, och uppmanar Azerbajdzjan att tillåta Eumas närvaro på den egna sidan av gränsen och i Nagorno-Karabach.

19. Europaparlamentet uttrycker djupt missnöje med att kommissionen och rådet har förbisett återkommande varningar från parlamentet om situationen i Nagorno-Karabach och riskerna för en katastrofal utgång. Parlamentet beklagar djupt att EU:s åtgärder hittills inte har gett några positiva resultat. Parlamentet kräver att Europeiska utrikestjänsten omprövar sina åtgärder i Sydkaukasien och ersätter särskilt avdelad personal. Parlamentet beklagar EU-institutionernas långsamma reaktion, då unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik inte gjorde något uttalande förrän två dagar efter det att Azerbajdzjan inledde sitt angrepp mot Nagorno-Karabach.
20. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att snarast ompröva EU:s diplomatiska och säkerhetsmässiga arkitektur och den geopolitiska strukturen i hela Sydkaukasien, mot bakgrund av de nya förhållandena på plats och intressena hos länder som Ryssland, Turkiet och Iran, men också att ta fram en strategi som svar på den ökande trenden att autokratiska regimer tränger undan diplomatiska ansträngningar och ersätter dem med militärt våld.
21. Europaparlamentet beklagar djupt den ungerska regeringens beslut att blockera ett gemensamt uttalande från samtliga EU-medlemsstater som fördömer Azerbajdzjans militära operation mot den armeniska befolkningen i Nagorno-Karabach. Parlamentet uppmanar rådet att enas i stöd för att EU ska delta mer aktivt i att skydda mänskliga rättigheter och främja fred mellan Azerbajdzjan och Armenien.
22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Republiken Azerbajdzjans president, regering och parlament, Republiken Armeniens president, regering och parlament, Unescos generaldirektör, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, FN samt Europarådet.